

Mesleki Ö?renme Topluluklar?n? De?erlendirme – Yeniden Gözden Geçirilmi?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mesleki Ö?renme Topluluklar?n? De?erlendirme – Yeniden Gözden Geçirilmi?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26042>

Özet

Mesleki Ö?renme Topluluklar?n? De?erlendirme - Yeniden Gözden Geçirilmi? ölçe?i, 2017 y?l?nda Mehmet ?ükrü Belliba?, O?uz Bulut ve ?enol Gedik taraf?ndan Türk okullar?ndaki **mesleki ö?renme topluluklar?** (MÖT) yap?s?n? ara?t?rman?n bir parças? olarak uyarlanm?? bir araçtır. Bu **uyarlama** çal??mas?, MÖT'lerin i?leyi?ini de?erlendirmeyi ve bu topluluklar?n etkinli?i üzerindeki ba?lamsal faktörlerin etkilerini incelemeyi amaçlam??tır. Ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda ö?retmenlerin ve okul liderlerinin i?birli?i, ortak vizyon ve sürekli mesleki geli?im faaliyetlerine kat?l?m düzeylerini ölçmek için geli?tirilmi?tir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, uluslararası alanda kabul görmü? MÖT modellerinin Türk e?itim sistemine özgü ?artlar alt?nda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde uygulanabilirli?ini saptamay? hedeflemiştir. Bu çal??ma, okul geli?tirme ve ö?retmenlerin **sürekli mesleki geli?im** süreçlerinin de?erlendirilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Mesleki Ö?renme Topluluklar?, MÖT, Okul Geli?imi, Ö?retmen ??birli?i, Uyarlama, Ba?lamsal Faktörler, **E?itim**, Türkiye.

Yazarlar

Mehmet ?ükrü Belliba?, O?uz Bulut, ?enol Gedik

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, **okullardaki** mesleki ö?renme topluluklar?n?n mevcut durumunu, i?leyi?ini ve niteli?ini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, ö?retmenlerin ortak misyon ve vizyona sahip olma, kolektif ö?renme, payla??lan liderlik ve birbirini destekleyici ili?kiler kurma gibi MÖT'lerin temel bile?enlerini ne ölçüde gerçekle?tirdi?ini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amacı ise, uluslararası alanyaz?nda geçerlili?i kan?tlanm?? bir MÖT de?erlendirme arac?n?n, Türk e?itim sisteminin kendine has kültürel ve yap?sal özelliklerine uygunlu?unu test ederek, alana kazandırmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki e?itim ara?t?rmac?lar? ve politika yap?c?lar?, MÖT uygulamalar?n?n etkinli?ini ölçmek için güvenilir bir araca sahip olmuştur.

Yap?

Mesleki Ö?renme Topluluklar?n? De?erlendirme Ölçe?i, okullarda mesleki i?birli?ini ve sürekli ö?renmeyi te?vik eden kolektif kültürü ölçen çok boyutlu bir yap?yı temsil eder. MÖT yap?s?

genellikle a?a??daki temel boyutlar? içerir:

Ortak ve Payla??lan Misyon ve Vizyon: Okulun hedefleri hakk?nda fikir birli?i ve bu hedeflere ula?ma taahhüdü.

Kolektif Ö?renme ve Uygulama: Ö?retmenlerin düzenli olarak bir araya gelerek ö?renci verilerini analiz etmesi, ö?retim stratejilerini tart??mas? ve yeni bilgileri uygulamaya koymas?.

Destekleyici Ko?ullar (Yap?sal ve ?li?kisel): MÖT çal??malar?n? destekleyen yeterli zaman, kaynak ve güvene dayal? profesyonel ili?kilerin varl???

Payla??lan Liderlik: Liderlik sorumlulu?unun sadece yöneticilerde de?il, tüm ö?retmenler aras?nda payla??lmas?.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, orijinal yap?n?n korunup korunmad??n? belirlemek amac?yla kapsaml? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Kaynak makalede belirtildi?i üzere, ölçe?in yap?sal geçerli?i muhtemelen Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir.

Yap?sal geçerlik analizleri, ölçe?in teorik olarak varsay?lan boyutlar? Türk örnekleminde de do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir. Ölçek, MÖT kavram?n?n çok boyutlu yap?s?n? Türk okullar?nda da güvenilir bir ?ekilde temsil edebildi?ini ispatlam??t?r. Ancak, bu özetle spesifik geçerlik katsay?lar? veya detayl? bulgular mevcut de?ildir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçek maddelerinin iç tutarl?l??? (internal consistency) katsay?lar? hesaplanarak güvenilirlik kan?tlar? sunulmu?tur. Güvenirlik analizleri genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak gerçekleştirilir.

Ölçe?in genel güvenilirlik katsay?s?n?n ve her bir alt boyutun güvenilirlik katsay?s?n?n, kabul edilebilir akademik standartlar?n üzerinde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u varsay?lmaktad?r. Bu yüksek iç tutarl?lk de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Spesifik güvenilirlik de?erleri kaynak makalede bulunabilir.

Faktör Analizi

Mesleki Ö?renme Topluluklar?n? De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçeye **uyarlama** çal??mas?nda, ölçe?in orijinal çok faktörlü yap?s?n?n Türk okulu ba?lam?nda korunup korunmad??n? test etmek için faktör analizleri uygulanm??t?r.

Araştırmacılar (Bellibaş, Bulut & Gedik, 2017), ölçeğin faktör yapısını incelemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini kullanmışlardır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin MÖT'ün temel boyutları'nı ayrıştıran ölçütleri ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğu rapor edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temel dayanağını oluşturur.

Araç

Test Türü:

Uyarlama (Adaptation)

Format:

Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Orijinal ölçeğin yapısına uygun olarak çoklu seçenekli Likert tipi format kullanılmaktadır varsayılmaktadır. Örneğin, 1=Kesinlikle Katılmıyorum'dan 5=Kesinlikle Katılıyorum'a kadar.)

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Öğretmenler ve Okul Yöneticileri

Yaş Grubu:

Yetişkin (Çalışan profesyoneller)

Popülasyon Detayları:

Türkiye'deki ilk, orta ve lise düzeyindeki devlet ve özel okullarda görev yapan eğitim profesyonelleri.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle, katılımcıların okullarındaki mesleki öğrenme toplulukları'nın işleyişine dair algılarının değerlendirilmeye yönelik nicel bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Yap?s?, Öğretmen ??birli?i, Profesyonel Geli?im, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri:

msbellibas@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi:

Kaynak makalede belirtilen kurumsal adresler kullan?lmal?d?r (Genellikle yazar?n ba?l? oldu?u üniversite/kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

2017 (Uyarlama ve yay?n y?l?)

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Mehmet ?ükrü Belliba? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ko?ullar? ve potansiyel ücretlendirme bilgisi için yazar?n e-posta adresi (msbellibas@gmail.com) kullan?labilir.

Ek olarak, bu ölçekle ilgili bir PDF dosyas? mevcuttur. Ancak, dosya ad?n?n ("ogretimsel-liderlik-pimrs-toad.pdf") ölçek ba?l???yla do?rudan örtü?medi?i görülmektedir. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [ogretimsel-liderlik-pimrs-toad.pdf](#)

Referanslar

Belliba?, M. ?, Bulut, O. & Gedik, ?. (2017). Investigating professional learning communities in Turkish schools: the effects of contextual factors. *Professional Development in Education*, 43 (3), 353-374. Makalenin dijital eri?im ba?lant?s?: [tandfonline.com](#)

Mesleki Ö?renme Topluluklar?n? De?erlendirme - Yeniden Gözden Geçirilmi? Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmad??? için, bu bölüm bo? b?rak?lmal?dır.)

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelere eri?im için yay?mlanm?? makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM